

prima instanță: Judecătoria Basarabeasca
Judecător: Gh. Burdujan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Tarlev împotriva Agenției Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de către Agenția Națională de Integritate, s-a casat hotărârea Judecătoria Basarabeasca din 25 octombrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2016, Petru Tarlev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 28 iulie 2016, Comisia Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 03/307, prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilității de către Petru Tarlev, primar al satului Bașcalia, raionul Basarabeasca, exprimată prin exercitarea funcției de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan”.

Astfel potrivit actului de constatare nr. 03/307 din 28 iulie 2016 a fost sesizată Cancelaria de Stat în vederea demarării procedurii de revocare a lui Petru Tarlev din funcția de primar al satului Bașcalia, raionul Basarabeasca.

Menționează reclamantul că în urma controlului efectuat de Comisia Națională de Integritate, s-a constatat că Petru Tarlev, deține funcția de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” înregistrată în anul 1998.

Reclamantul susține că potrivit ordinului nr. 16 din 25 decembrie 2003 emis de el în cadrul exercitării funcției de administrare a întreprinderii, se atestă că începând cu 1 aprilie 2004, director-administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” a fost numită Nadejda Tarlev.

Precizează reclamantul că potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 5 octombrie 2010, activele Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” și anume stația de alimentare și terenul aferent au fost vândute Societății cu Răspundere Limitată „Vlasco”.

Din momentul înstrăinării, Societatea cu Răspundere Limitată „Demitan” nu mai activează ca agent economic, nu are venituri și nici nu are careva funcții retribuite, iar din aceste considerente a depus o cerere cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința Societății cu Răspundere Limitată „Demitan”.

Consideră reclamantul că nu corespunde realității concluzia Comisiei Naționale de Integritate privind încălcarea de către el a regimului juridic al incompatibilității, exprimată prin exercitarea funcției de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” deoarece, indică reclamantul că nu deține alte funcții de retribuire.

Solicită Petru Tarlev anularea actului de constatare nr. 03/307 din 28 iulie 2016 emis de Comisia Națională de Integritate, prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilității de către Petru Tarlev, primar al satului Bașcalia, raionul Basarabeasca, exprimată prin exercitarea funcției de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan”.

Prin hotărârea Judecătorei Basarabească din 25 octombrie 2016 acțiunea s-a admis, s-a anulat actul de constatare nr. 03/307 din 28 iulie 2016 emis de Comisia Națională de Integritate, prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilității de către Petru Tarlev, primar al satului Bașcalia, raionul Basarabeasca, exprimată prin exercitarea funcției de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” (f.d. 73, 83-86).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, s-a admis apelul declarat de către Agenția Națională de Integritate, s-a casat hotărârea Judecătorei

Basarabeasca din 25 octombrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 109-120).

La 13 iulie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 121).

La 15 septembrie 2017, Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că instanța de apel la examinarea cauzei nu a aplicat prevederile art. 69 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată, care prevede că administrator nu pot fi persoane cărora prin lege, le este interzisă deținerea funcției de administrator sau a unei alte funcții care acordă dreptul de dispoziție asupra bunurilor materiale.

Recurentul menționează că nu a desfășurat o activitate care să fie remunerată și ar crea o condiție incompatibilă cu funcția de primar, mai mult ultima remunerare a sa în calitate de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Demitan” a avut loc în anul 2004. Societatea cu Răspundere Limitată „Demitan” nu activează ca agent economic, nu are venituri și nici nu are funcții retribuite, iar neprezentarea dărilor de seamă TL13 și 4 BASS privind calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, declarațiilor forma IVAO, IVAO15 pentru perioada anilor 2012-2015, forma IALS14, forma IRV14 și neachitarea impozitului pe venit din activitatea operațională pentru anul 2015, denotă că întreprinderea nu a activat pe parcursul întregii perioade.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 octombrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Agenției Naționale de Integritate, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Până la examinarea cauzei, Agenția Națională de Integritate nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir la 15 septembrie 2017 în termen din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 11 aprilie 2017 a fost expediată în adresa părților la 13 iulie 2017 (f. d. 121), iar conform copiei plicului se confirmă faptul că recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la 18 iulie 2017 (f.d. 128).

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în

care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. b), c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a

fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Petru Tarlev prin intermediul avocatului Iurie Cușnir se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală